

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

7. september 2023 *

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Kohtualluvus, kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine tsiviil- ja kaubandusajades – Valikuline kohtualluvus – Artikli 8 punkt 1 – Kostjate paljusus – Nõuded, mis on sedavõrd tihedalt seotud, et oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos – Ankurkostja – Euroopa Liidu kaubamärk – Määrus (EL) 2017/1001 – Artiklid 122 ja 125 – ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise hagi mitme kostja vastu, kelle alaline elu- või asukoht on eri liikmesriikides – Kohtualluvus kostjast äriühingu juhatuse liikme alalise elukoha alusel – Kohtualluvus seoses kaaskostjatega, kelle alaline elu- või asukoht on väljaspool kohtu asukohaliikmesriiki – Mõiste „sedavõrd tihedalt seotud“ – Tarnija ja tema kliendi vaheline ainuõiguslik turustusleping

Kohtuasjas C-832/21,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberlandesgericht Düsseldorf (liidumaa kõrgeim üldkohus Düsseldorfis, Saksamaa) 16. detsembri 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 27. detsembril 2021, menetluses

Beverage City & Lifestyle GmbH,

MJ,

Beverage City Polska Sp. z o.o.,

FE

versus

Advance Magazine Publishers Inc.,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud D. Gratsias, M. Ilešič (ettekandja), I. Jarukaitis ja Z. Csehi,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades kirjalikku menetlust ja 12. jaanuari 2023. aasta kohtuistungil esitatud,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Beverage City & Lifestyle GmbH ja MJ, esindaja: *Rechtsanwalt* M. C. Greisner,
- Beverage City Polska Sp. z o.o. ja FE, esindajad: *adwokaci* M. Gil ja M. Irmiński ning *radca prawny* M. Oleksyn,
- Advance Magazine Publishers Inc., esindajad: *Rechtsanwälte* V. Ahmann, T. Raab ja C. Tenkhoff,
- Poola valitsus, esindajad: B. Majczyna ja S. Żyrek,
- Portugali valitsus, esindajad: P. Barros da Costa ja S. Duarte Afonso,
- Euroopa Komisjon, esindajad: P. Němečková, S. Noë ja C. Vollrath,

olles 23. märtsi 2023. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku, on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 8 punkti 1 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses ühelt poolt Beverage City & Lifestyle GmbH, MJ, Beverage City Polska sp. z o.o. ja FE ning teiselt poolt Advance Magazine Publishers Inc. vahel, mis puudutab viimati nimetatud äriühingu esitatud hagi ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise peale.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1215/2012

- 3 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 15, 16 ja 21 on märgitud:
„(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. Seepärast peaks alati olema tagatud kohtualluvus kostja elukoha alusel, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui vaidluse sisu või poolte autonoomia eeldab teistsugust seost. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida vastuolulist kohtualluvust, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt kindlaks määratud.

(16) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvuse määramisel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele. Tihe seos peaks tagama õiguskindluse ja hoidma ära võimaluse, et kostja vastu esitatakse hagi liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha. See on oluline eelkõige lepinguväliste võlasuhete puhul, mis tulenevad eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumisest, sealhulgas laimust.

[...]

(21) Harmoonilise õigusemõistmise huvides tuleb samaaegsete menetluste võimalust vähendada miinimumini ja tagada, et eri liikmesriikides ei tehta vastuolulisi kohtuotsuseid. Paralleelsete menetluste ja seotud hagide lahendamiseks ning selleks, et ennetada probleeme, mis tulenevad siseriiklikest erinevustest seoses ajaga, mille jooksul saab kohtuasja pidada pooleliolevaks, peaks olema selge ja tõhus süsteem. Käesoleva määruse kohaldamiseks tuleks see aeg autonoomselt kindlaks määrata.“

4 Kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva määruse kohaselt esitatakse hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“

5 Nimetatud määruse artiklis 8 on sätestatud:

„Isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi ka:

1) juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elukoht, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos;

[...]“.

Määrus (EL) 2017/1001

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määruse (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2017, L 154, lk 1, parandus ELT 2018, L 168, lk 13) artikli 1 „ELi kaubamärk“ lõikes 2 on sätestatud:

„ELi kaubamärk on ühtne. Selle mõju on ühetaoline kogu [Euroopa Liidus]: seda saab registreerida, üle anda või sellest loobuda, omanikult sellega seotud õigusi ära võtta, selle kehtetuks tunnistada või selle kasutamist keelata üksnes kogu liidus. Nimetatud põhimõtet kohaldatakse, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.“

7 Selle määruse artiklis 9 „ELi kaubamärgiga antavad õigused“ on sätestatud:

„1. ELi kaubamärgi registreerimine annab kaubamärgiomanikule selle suhtes ainuõiguse.“

2. Ilma et see piiraks kaubamärgiomanike õigusi, mis on omandatud enne ELi kaubamärgi taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedikuupäeva, on sama ELi kaubamärgi omanikul õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast äritegevuse käigus ilma tema loata kaupade või teenustega seoses mis tahes tähist, kui:

- a) tähis on identne ELi kaubamärgiga ja seda kasutatakse kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille suhtes ELi kaubamärk on registreeritud;
- b) tähis on identne või sarnane ELi kaubamärgiga ning seda kasutatakse kaupade või teenuste puhul, mis on identsed või sarnased selliste kaupade või teenustega, mille suhtes ELi kaubamärk on registreeritud, kui nende segiajamine üldsuse poolt on tõenäoline; segiajamise tõenäosus hõlmab ka tõenäosust, et tähist seostatakse kaubamärgiga;
- c) tähis on identne või sarnane ELi kaubamärgiga, sõltumata sellest, kas seda kasutatakse seoses kaupade või teenustega, mis on identsed, sarnased või ei ole sarnased nende kaupade või teenustega, mille suhtes kõnealune ELi kaubamärk on registreeritud, juhul kui ELi kaubamärk on liidus tuntud ja juhul kui kõnealuse tähise põhjusega kasutamine tähendaks ELi kaubamärgi eristusvõime või omandatud maine ebaausat ärakasutamist või kahjustamist.

[...]

4. Ilma et see piiraks kaubamärgiomanike õigusi, mis on omandatud enne ELi kaubamärgi taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedikuupäeva, peab kõnealuse ELi kaubamärgi omanikul olema ka õigus takistada kolmandaid isikuid toomast äritegevuse käigus kaupu liidu tolliterritooriumile ilma neid vabasse ringlusse laskmata, kui sellised kaubad, sealhulgas pakendid, pärinevad kolmandast riigist ja kannavad ilma loata kaubamärki, mis on identne ELi kaubamärgiga, mis on selliste kaupade suhtes registreeritud, või mida ei ole võimalik olulistes aspektides eristada kõnealusest kaubamärgist.

ELi kaubamärgi omaniku esimese lõigu kohane õigus lõppeb, kui kauba deklareerija või valdaja esitab [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta] määruse (EL) nr 608/2013[, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1383/2003 (ELT 2013, L 181, lk 15),] kohaselt ELi kaubamärgi rikkumise kindlakstegemiseks algatatud menetluse käigus tõendeid selle kohta, et ELi kaubamärgi omanikul ei ole õigust keelata kauba turule laskmist lõppsihtkohariigis.“

- 8 Määruse 2017/1001 X peatükk „ELi kaubamärkidega seotud kohtuasjade kohtualluvus ja menetlusnormid“ sisaldab artikleid 122–135.
- 9 Määruse artikli 122 „Kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamine“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ELi kaubamärkide ja ELi kaubamärgi taotluste ning ELi kaubamärkide ja riigisiseste kaubamärkide põhjal algatatud samaaegsete ja üksteisele järgnevate kohtuasjade suhtes kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevaid liidu õigusnorme.

2. Artiklis 124 osutatud hagide ja nõuete menetlemisel:

- a) ei kohaldata määruse [nr 1215/2012] artikleid 4 ja 6, artikli 7 punkte 1, 2, 3 ja 5 ning artiklit 35;

- b) kohaldatakse määruse [nr 1215/2012] artikleid 25 ja 26 käesoleva määruse artikli 125 lõikes 4 ette nähtud piirangutega;
- c) on määruse [nr 1215/2012] II peatüki sätted isikute kohta, kelle alaline asukoht on liikmesriigis, kohaldatavad ka isikutele, kelle alaline asukoht ei ole liikmesriigis, kuid kellel on seal ettevõte.“
- 10 Määruse 2017/1001 artiklis 124 „Õiguste rikkumise ja kehtivuse asjade kohtualluvus“ on sätestatud:

„ELi kaubamärgi kohtute ainupädevusse kuuluvad:

- a) hagid seoses ELi kaubamärkide õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, hagid seoses õiguste rikkumise ohuga;

[...]“.

- 11 Määruse artiklis 125 „Rahvusvaheline kohtualluvus“ on sätestatud:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest ning artikli 122 kohaselt kohaldatavate määruse [nr 1215/2012] sätetest ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 124 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõte.

[...]

5. Artiklis 124 nimetatud hagide ja nõuete, välja arvatud ELi kaubamärgi õiguste rikkumise puudumise tuvastamise hagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht või kus on sooritatud artikli 11 lõikes 2 osutatud toiming.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 12 New Yorgis (Ameerika Ühendriigid) asuvalle ettevõtjale Advance Magazine Publishers kuulub mitu ELi kaubamärki, mis sisaldavad sõnalist osa „Vogue“, ja ettevõtja kinnitusel on need tunnustatud kaubamärgid.
- 13 Beverage City Polska on Poola õiguse alusel asutatud äriühing, mille asukoht on Krakówis (Poola). Kõnealune äriühing toodab energijooki nimega Diamant Vogue ja tegeleb ka selle joogi reklaamimise ja turustamisega. Tema juhataja FE alaline elukoht on samuti Krakówis.
- 14 Beverage City & Lifestyle on Saksa õiguse alusel asutatud äriühing, mille asukoht on Schorfheides Brandenburi liidumaal (Saksamaa). Selle äriühingu juhataja on MJ, kelle alaline elukoht on Niederkasselis Nordrhein-Westfaleni liidumaal (Saksamaa). Seda äriühingut sidus ettevõtjaga Beverage City Polska asjaomase energijooogi Saksamaal turustamise ainuõiguse leping, mille alusel ta ostis temalt eelmises punktis nimetatud energijooki. Hoolimata nende nimede sarnasusest ei kuulu need kaks äriühingut samasse kontserni.

- 15 Kuna Advance Magazine Publishers leidis, et tema kaubamärkidest tulenevaid õigusi on rikutud, esitas ta Nordrhein-Westfaleni liidumaal ELi kaubamärgi kohtuna tegutsevale Landgericht Düsseldorfile (Düsseldorfi esimese astme kohus, Saksamaa) hagi nõudega kohustada neid äriühinguid ja nende juhatajaid kogu liidu territooriumil rikkumine lõpetama ja andma teavet, esitama raamatupidamisarvestus ning tuvastada kahju hüvitamise kohustus. Hiljem piirdusid need kõrvalnõuded vaid Saksamaal toimuva tegevusega.
- 16 Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi esimese astme kohus) rahuldab Advance Magazine Publishersi hagi, põhjendades oma rahvusvahelist kohtualluvust Beverage City Polska ja FE puhul määruse nr 1215/2012 artikli 8 punktiga 1. Ta leidis, et Euroopa Kohtu 27. septembri 2017. aasta otsuses Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724) välja töötatud põhimõtted on põhikohtuasjas kohaldatavad.
- 17 Beverage City Polska ja FE esitasid Landgericht Düsseldorfile (Düsseldorfi esimese astme kohus) otsuse peale apellatsioonkaebuse Oberlandesgericht Düsseldorfile (liidumaa kõrgeim üldkohus Düsseldorfis, Saksamaa).
- 18 Nad väidavad, et rahvusvahelise kohtualluvuse sätete kohaselt puudub Saksa kohtutel nende vastu esitatud hagi lahendamiseks pädevus ja toovad esile, et nad tegutsesid ja tarnisid oma klientidele kaupa ainult Poolas. Lisaks märgivad nad, et 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724) ei ole nende olukorrale ülekantav, kuna nende ning Beverage City & Lifestyle'i ja MJi vahel puudub asjakohane seos.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et Saksa kohtute rahvusvaheline kohtualluvus Beverage City Polska ja FE vastu esitatud hagi läbivaatamiseks sõltub tingimusest, et vastavalt määruse nr 1215/2012 artikli 8 punktile 1 on asjaomane nõue seotud nõudega, mis on esitatud MJi vastu, keda nimetatakse „ankurkostjaks“, kes on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos.
- 20 Ent erinevalt kohtuasjast, milles tehti 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724), ei puuduta käesoleval juhul Beverage City Polska ja Beverage City & Lifestyle'i vaheline tarnesuhe ankurkostjat, kuna tema on kaasatud menetlusse üksnes viimati nimetatud äriühingu esindajana. Lisaks ei kuulu need kaks äriühingut samasse kontserni ning tegutsevad omal vastutusel ja teineteisest sõltumatult.
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on siiski tekkinud küsimus, kas Beverage City Polska ja Beverage City & Lifestyle'i vahelise ainuõigusliku turustuslepingu olemasolust piisab määruse nr 1215/2012 artikli 8 punktis 1 ette nähtud tingimuse täitmiseks, kusjuures tuleb täpsustada, et põhikohtuasi puudutab samu kaubamärke ja tooteid.
- 22 Nendel asjaoludel otsustas Oberlandesgericht Düsseldorf (liidumaa kõrgeim üldkohus Düsseldorfis) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas hagi on määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 tähenduses „sedavõrd tihedalt seotud“, et vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos, kui ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise tuvastamise hagi puhul seisneb seos selles, et kostjad, kelle asukoht on ühes liikmesriigis (käesoleval juhul Poola [Vabariik]), on tarninud kaupa, millega rikutakse ELi kaubamärgist tulenevaid õigusi, kostjale, kelle asukoht on teises

liikmesriigis (käesoleval juhul Saksamaa [Liitvabariik]), kelle seaduslik esindaja on „ankurkostja“, kelle vastu on samuti esitatud kaubamärgiõiguste rikkumise nõue, juhul kui pooled on üksteisega seotud pelgalt tarnesuhte kaudu ja sellest kaugemale minev õiguslik või faktiline seos puudub?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 23 Oma eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et mitme kostja vastu, kelle alaline elu- või asukoht on eri liikmesriikides, võib esitada kaubamärgiõiguste rikkumise hagi ühe kostja alalise elu- või asukoha järgsele kohtule, kui kõigi kostjate vastu ELi kaubamärgi omaniku esitatud nõuete kohaselt on sisuliselt ühtmoodi rikutud selle kaubamärgiga kaitstud õigusi ja need kostjad on seotud ainuõigusliku turustuslepinguga.
- 24 Kõigepealt tuleb märkida, et määruse 2017/1001 artikli 125 lõike 1 kohaselt esitatakse sellised kaubamärgiõiguste rikkumise hagrid nagu põhikohtuasjas selle liikmesriigi kohtusse, kus on kostja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtusse, kus on tema ettevõtte, „[k]ui käesoleva määruse sätetest ning [selle] artikli 122 kohaselt kohaldatavate määruse [nr 1215/2012] sätetest ei tulene teisiti“.
- 25 Määruse 2017/1001 artikli 122 lõikes 1 on täpsustatud, et „[k]ui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ELi kaubamärkide ja ELi kaubamärgi taotluste ning ELi kaubamärkide ja riigisiseste kaubamärkide põhjal algatatud samaaegsete ja üksteisele järgnevate kohtuasjade suhtes kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevaid liidu õigusnorme“. Veel on artikli 122 lõikes 2 esitatud loetelu määruse nr 1215/2012 sätetest, mis ei ole kohaldatavad või on kohaldatavad üksnes teatud tingimustel menetlustes, milles käsitletakse eelkõige kaubamärgiõiguste rikkumisi.
- 26 Seega, kuna määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkt 1 ei kuulu nende sätete hulka, on see ELi kaubamärgiõiguste rikkumise hagidele kohaldatav.
- 27 Täpsemalt, selle sätte kohaselt võib isiku vastu, kelle alaline elu- või asukoht on liikmesriigis, esitada hagi ka, juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elu- või asukoht, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos.
- 28 Otsuste vastuoluliseks pidamiseks ei piisa erinevustest vaidluse lahenduses, vaid erinevus peab esinema ka samas faktilises ja õiguslikus olukorras (vt analoogia alusel 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo, C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punkt 45 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Esimesena olgu sama õigusliku olukorra esinemise tingimuse kohta märgitud, et Euroopa Kohus on ühes kohtuasjas, milles oli kõne all ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste väidetav rikkumine, otsustanud, et see tingimus on täidetud juhul, kui hageja soovib kaitsta sellise ühenduse disainilahenduse kasutamise ainuõigust, mis on kaitstud liidu õigusega ja millel on sama mõju kogu liidu territooriumil, kuna sellisele kaitse saamisele kohaldatavate riigisiseste õiguslike aluste lahknemine ei ole vastuoluliste otsuste ohu hindamisel oluline (vt analoogia alusel 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo, C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punktid 46–49 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 30 ELi kaubamärgi valdkonnas tuleb meeles pidada, et esiteks antakse kaubamärgi registreerimisega sellise kaubamärgi omanikule määruse 2017/1001 artikli 9 alusel ainuõigus ja teiseks on vastavalt selle määruse artikli 1 lõikele 2 ELi kaubamärgi mõju kogu liidus ühetaoline. Seega tuleneb ELi kaubamärgi omanikule antud ainuõigusest, et tal on õigus keelata kolmandatel isikutel selle kasutamine ilma tema nõusolekuta ja kaitsta seda kaubamärgiõiguste rikkumise hagiga.
- 31 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et Advance Magazine Publishersi esitatud kaubamärgiõiguste rikkumise hagide eesmärk on kaitsta ainuõigust, mis on sellel äriühingul ELi kaubamärkide suhtes, mistõttu näib sama õigusliku olukorra esinemise tingimus olevat täidetud, kuid seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 32 Teisena, mis puudutab sama faktilise olukorra tingimust, siis nähtub eelotsusetaotlusest, et Beverage City & Lifestyle ja Beverage City Polska ei kuulu samasse kontserni, olgugi et nende nimed on sarnased ja nad on sõlminud ainuõigusliku turustuslepingu. Pealegi rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et puudub seos ühelt poolt Beverage City Polska ja FE ning teiselt poolt „ankurkostja“ ehk Beverage City & Lifestyle'i juhataja, kelle alaline elukoht on Saksamaal, vahel, kuigi väidetakse, et see juhataja on samuti kaubamärgiõigusi rikkunud.
- 33 Seega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas neil asjaoludel piisab ainuõigusliku turustuslepingu olemasolust, et tuvastada sama faktilise olukorra esinemine määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 kohaldamiseks.
- 34 Selles osas vastab määruse nr 1215/2012 artikli 8 punktis 1 ette nähtud kohtualluvuse eeskirja eesmärk selle määruse põhjenduste 16 ja 21 kohaselt soovile aidata kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele, võimalikult palju vähendada samaaegsete menetluste võimalust ja seeläbi vältida eri menetlustest tuleneda võivaid vastuolulisi otsuseid (vt analoogia alusel 12. juuli 2012. aasta kohtuotsus Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, punkt 19).
- 35 Kuna see valikulise kohtualluvuse eeskiri kaldub kõrvale kostja elu- või asukohajärgse kohtu pädevuse põhimõttest, mis on sätestatud määruse nr 1215/2012 artiklis 4, tuleb sellele anda kitsas tõlgendus, mis ei lähe kaugemale selles määruses sõnaselgelt ette nähtud eeldustest (vt analoogia alusel 12. juuli 2012. aasta kohtuotsus Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, punkt 21).
- 36 Selles osas on Euroopa Kohus otsustanud, et hindamaks talle esitatud eri nõuete vahelise seose olemasolu, peab liikmesriigi kohus muu hulgas arvesse võtma asjaolu, et mitmele eri liikmesriikides asuvale äriühingule, igapähele eraldi, heidetakse ette samu kaubamärgiõiguste rikkumisi, mis on seotud samade kaupadega (vt analoogia alusel 12. juuli 2012. aasta kohtuotsus Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, punkt 29).
- 37 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 48 ja 60–65 sisuliselt märkis, tuleneb asjaomaste nõuete vahelise seose olemasolu peamiselt asjaolust, et kõik toime pandud kaubamärgiõiguste rikkumised on omavahel seotud, mitte aga asjaomaste äriühingute vahelistest organisatsiooni- või kapitalisidemetest. Sama faktilise olukorra tuvastamiseks tuleb erilist tähelepanu pöörata ka kliendi ja tarnija vaheliste lepinguliste suhete laadile.
- 38 Käesoleval juhul toob eelotsusetaotluse esitanud kohus esile, et Beverage City & Lifestyle oli Beverage City Polskaga seotud Saksamaal energijaooi Diamant Vogue ainuõigusliku turustuslepingu alusel. Niisugune ainuõiguslik lepinguline suhe nende kahe äriühingu vahel võib

muuta tõenäolisemaks võimaluse, et nende suhtes väidetavalt kaubamärgiõigusi rikkuvaid toiminguid loetakse samasse faktilisse olukorda kuuluvaks, mis võib põhjendada ainult ühe kohtu pädevust otsustada kõigi sama väidetava rikkumise toimepanijate vastu esitatud nõuete üle.

- 39 Lisaks võib järeldada nii Euroopa Kohtule esitatud toimikus sisalduvatest dokumentidest kui ka põhikohtuasja poolte vastustest kohtuistungil esitatud küsimustele, et äriühingutevaheline tihe koostöö ilmnis ka kahe internetilehekülje haldamises, mille domeenid kuuluvad ainult ühele kaaskostjatest ja mille kaudu turustati nende lehekülgede vaheliste ristviidete abil põhikohtuasjas käsitletavaid kaupu.
- 40 See asjaolu võib kinnitada eeldust, et Advance Magazine Publishersi kaubamärgiõiguste rikkumise nõuete vahel on seos, ja ka näidata, et kohustus vastata sama päritolu rikkumise väidetele on ettenähtav.
- 41 Järelikult võib liikmesriigi kohtu tuvastus, et talle esitatud nõuded on suunatud erinevate isikute vastu, kes kõik on toime pannud ELi kaubamärgi vastu sama rikkumise ühes kaubamärgiõiguste rikkumiste ahelas, õigustada seda, et seoses selle kohtu pädevusega lahendada määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 alusel erinevate kaaskostjate vastu esitatud nõudeid, mis puudutavad samu ELi kaubamärgi õiguste rikkumisi –, on sama faktilise olukorra esinemise tingimus täidetud.
- 42 Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus hindama, kas tegemist on sama õigusliku ja faktilise olukorraga, võttes arvesse kõiki tema menetluses olevas kohtuasjas tähtsust omavaid asjaolusid, mis puudutavad erinevate kostjate vastu esitatud nõudeid.
- 43 On tõsi, et määruse nr 1215/2012 artikli 8 punktis 1 sätestatud reeglit ei saa tõlgendada nii, et see võimaldab hagejal kaevata kohtusse mitu kostjat üksnes selleks, et viia üks nendest kostjatest välja tema alalise elu- või asukoha järgse liikmesriigi kohtute alluvusest ja seeläbi kuritarvitada selles sättes sisalduvat kohtualluvuse eeskirja, luues või säilitades kunstlikult selle sätte kohaldamise tingimused (vt selle kohta 21. mai 2015. aasta kohtuotsus CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punktid 27–29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Sellegipoolest on olukord, kus hageja esitab hagi mitme kostja vastu üksnes selleks, et viia üks kostjatest välja tema alalise elu- või asukoha järgse riigi kohtute alluvusest, välistatud – nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud –, kui esineb tihe seos iga kostja vastu esitatud nõuete vahel nende esitamise ajal, see tähendab, et on soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos, et vältida eri menetlustest tuleneda võivaid vastuolulisi otsuseid (vt selle kohta 11. oktoobri 2007. aasta kohtuotsus Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, punktid 52–54).
- 45 Seega peab asja menetlev kohus veenduma, et ainult ühe kaaskostja, kelle alaline elu- või asukoht õigustab asjaomase kohtualluvuse olemasolu, vastu esitatud nõuete eesmärk ei oleks määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 kohaldamise tingimuste kunstlik täitmine.
- 46 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 8 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et mitme kostja vastu, kelle alaline elu- või asukoht on eri liikmesriikides, võib esitada kaubamärgiõiguste rikkumise hagi ühe kostja elu- või asukohajärgsele kohtule, kui kõigi kostjate vastu ELi kaubamärgi omaniku esitatud nõuete kohaselt on sisuliselt ühtmoodi rikutud selle kaubamärgiga kaitstud õigusi ja need kostjad on seotud ainuõigusliku turustamislepinguga.

Kohtukulud

- 47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 8 punkti 1

tuleb tõlgendada nii, et

mitme kostja vastu, kelle alaline elu- või asukoht on eri liikmesriikides, võib esitada kaubamärgiõiguste rikkumise hagi ühe kostja elu- või asukohajärgsele kohtule, kui kõigi kostjate vastu ELi kaubamärgi omaniku esitatud nõuete kohaselt on sisuliselt ühtmoodi rikutud selle kaubamärgiga kaitstud õigusi ja need kostjad on seotud ainuõigusliku turustamislepinguga.

Allkirjad